

QUICKSCAN NATUURWETGEVING

Herontwikkeling Zwet 40 Delfzijl

Centraal Orgaan opvang Asielzoekers

8 FEBRUARI 2019

Contactpersoon

C.E. ONNES MSC
Adviseur ecologie

T +31627060817
E cors.onnes@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	PLANGEBIED EN INGREEP	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Voorgenomen ingreep	9
2.3	Afbakening effecten	10
3	WET NATUURBESCHERMING	12
3.1	Gebiedsbescherming	12
3.1.1	Methode	12
3.1.2	Ligging	12
3.1.3	Effecten	12
3.1.4	Conclusie en vervolgstappen	13
3.2	Soortbescherming	13
3.2.1	Methode	13
3.2.2	Aanwezigheid beschermden soorten	13
3.2.3	Effectbeschrijving	18
3.2.4	Toetsing	19
3.2.4.1	Beschermingscategorieën relevante soorten	19
3.2.4.2	Overtreding verbodsbepalingen	19
3.2.4.3	Mitigerende maatregelen en zorgplicht	20
3.2.5	Conclusie en vervolgstappen	20
4	NATUURNETWERK NEDERLAND	22
4.1	Methode	22
4.2	Ligging	22
4.3	Effecten	22
4.4	Conclusie	22

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (het COA) is voornemens om het terrein aan de Zwet 40 te herontwikkelen. In dit gebied wordt de huidige (semi-permanente) bebouwing vervangen voor nieuwe woningen en wordt het terrein uitgebreid.

Door de voorgenomen ingreep is mogelijk sprake van negatieve effecten op beschermde soorten of kwalificerende waarden van Natura 2000-gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) of effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) Zie Bijlage A en B voor een beschrijving van het wettelijk kader van deze soort- en gebiedsbescherming. Het COA heeft Arcadis gevraagd hiervoor een quickscan op te stellen om eventuele negatieve effecten op beschermde soorten en gebieden en benodigde vervolgstappen in het kader van de Wnb in beeld te brengen.

1.2 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is een beschrijving van het plangebied in de huidige situatie opgenomen, evenals een beschrijving van de voorgenomen ingreep. Hoofdstuk 3 betreft de Wnb, hierin is een beschrijving van de ligging en effecten op Natura 2000-gebieden opgenomen, evenals een beschrijving van aanwezigheid van beschermde soorten met effectbeschrijving en toetsing. In hoofdstuk 4 is beschreven waar het NNN is gelegen en of sprake is van negatieve effecten.

Bijlage A beschrijft het wettelijk kader van de Wnb en in Bijlage B is het kader van het NNN beschreven.

2 PLANGEBIED EN INGREEP

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen in het zuiden van Delfzijl in de provincie Groningen. Ten oosten van Delfzijl ligt de Eems, ten zuiden en noorden liggen diverse landbouwgebieden en ten westen van Delfzijl ligt Appingedam.

De directe omgeving van het plangebied bestaat uit het Oude Eemskanaal in het zuiden, een park ten noorden van het plangebied, welke wordt doorkruist door het Damsterdiep. Ten westen ligt een park met waterpartij gevolgd door bebouwing van de wijk Tuitbert en er liggen sportvelden ten oosten van het plangebied.

Het plangebied zelf bestaat uit de bebouwing op Zwet 40 en de ruigte ten westen van deze bebouwing.

De bebouwing betreft semipermanente gebouwen die zijn gebouwd voor de opvang van asielzoekers. De buitenkant van deze bebouwing bestaat uit hout. Achter deze buitenmuur is een open spouwruimte van enkele centimeters. De daken van deze bebouwing bestaan uit zinken dakpannen. Al deze woningen hebben een onbewoonde zolder. Deze zolderruimtes zijn enkel vanaf de kopgevels met een ladder te bereiken. De twee blokken ten zuiden van het plangebied wijken af van de andere blokken. Dezen hebben een metalen buitenmuur en deels stenen buitenmuur en hebben vlakke stenen dakpannen. De bebouwing zou eigenlijk tot en met september bewoond zijn. In september zijn de bewoners verhuisd naar een andere opvanglocatie. Ten tijde van het veldbezoek vonden nog steeds verhuiskwerkzaamheden plaats in de bebouwing. Echter is de huisvesting aan de Zwet 40 begin oktober toch weer tijdelijk in gebruik genomen ten behoeve van een acute capaciteitsvraag, tot uiterlijk eind februari 2019. Tussen de woningen zijn enkele struiken. Ook zijn er bosschages langs de oostkant, noordkant en zuidkant van het bebouwde terrein. Het westelijk deel van het plangebied bestaat uit een voedselrijke ruigte. Hierin bevinden zich enkele bomen of struiken. Figuur 1 en Figuur 2 geven de ligging en begrenzing van het plangebied weer. Figuur 3 geeft een impressie van het plangebied.

Figuur 1. Ligging plangebied

Figuur 2. Begrenzing plangebied

Figuur 3. Impressie plangebied

2.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

Het COA is voornemens om de locatie van het Zwet 40 uit te breiden. Hiervoor is het de bedoeling om de semipermanente bebouwing te vervangen door permanente gebouwen. Hiervoor wordt bestaande bebouwing gesloopt, worden bosschages verwijderd en wordt de huidige ruigte bebouwd. Figuur 4 geeft een overzicht van de voorgenomen situatie.

Figuur 4. Voorgenomen ontwikkeling op de Zwet 40 in Delfzijl

Werkzaamheden

In het kader van de herontwikkeling vinden de volgende werkzaamheden plaats:

- Sloop huidige bebouwing
- Verwijderen van enkele bosschages in het plangebied
- Aanleg van nieuwe wegen op het terrein
- Bouw van permanente woningen op het terrein

Planning

Het is nog niet bekend wanneer de werkzaamheden plaats vinden.

2.3 Afbakening effecten

De volgende effecten zouden als gevolg van de werkzaamheden kunnen optreden in het plangebied of in de directe omgeving (zeer lokaal):

- Oppervlakteverlies van leefgebieden

- Doden of verwonden van beschermde soorten
- Mechanische effecten (bijvoorbeeld heen en weer rijden (planten))
- Geluidsverstoring
- Verstoring door licht
- Verstoring door trilling
- Verstoring door optische prikkels (bijvoorbeeld aanwezigheid mensen)
- Vermesting en verzuring (bijvoorbeeld door stikstof uit de lucht)
- Versnippering

Effecten als verdroging en vernatting worden niet verwacht in het plangebied. Effecten op aquatische milieus worden ook niet verwacht.

3 WET NATUURBESCHERMING

Onder de Wet natuurbescherming valt de bescherming van Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2 Wnb) en beschermde soorten (hoofdstuk 3 Wnb). In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de Natura 2000-gebieden in § 3.1 en vervolgens op de soortbescherming in § 3.2. Het wettelijk kader is opgenomen in Bijlage A.

3.1 Gebiedsbescherming

3.1.1 Methode

Op basis van de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en daarnaast de aard van de ingreep, is aan de hand van een bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van het voornemen.

3.1.2 Ligging

Het plangebied is op 2,7 kilometer afstand gelegen van het Natura 2000 gebied de Waddenzee. Andere Natura 2000 gebieden liggen niet in de omgeving van het plangebied. Het Zuidlaardermeergebied is na de Waddenzee het meest dichtbij gelegen en ligt op 21 kilometer afstand van het plangebied. Gezien de afstand tot dit gebied kunnen effecten op het Zuidlaardermeergebied uitgesloten worden. Dit gebied wordt dan ook niet meegenomen in deze toetsing. Mogelijke effecten voor het Natura 2000-gebied de Waddenzee worden hieronder beschreven.

3.1.3 Effecten

Het plangebied is niet gelegen in het Natura 2000 gebied en grenst ook niet aan het Natura 2000-gebied. De werkzaamheden zijn lokaal van aard. Hierdoor kunnen de volgende effecten op voorhand uitgesloten worden:

- Oppervlakte verlies
- Versnippering
- Verandering stroomsnelheid
- Verandering overstromingsfrequentie
- Verandering dynamiek substraat
- Verstoring door geluid
- Verstoring door licht
- Verstoring door trilling
- Verstoring door mechanische effecten

De werkzaamheden hebben tevens geen invloed op waterkwaliteit en waterpeil in het Natura 2000-gebied de Waddenzee. Hierdoor zijn de volgende effecten uitgesloten:

- Verontreiniging
- Verdroging
- Vernatting

Soorten flora en fauna die voorkomen in habitattypen en habitatrictlijnsoorten komen lokaal voor in de Waddenzee en worden niet verwacht in het plangebied. Sommige soorten van de vogelrichtlijn, die zijn aangewezen voor het Natura 2000-gebied Waddenzee, foerageren mogelijk in de omgeving van het plangebied. Potentieel foerageergebied voor deze soorten blijft behouden in de omgeving van het plangebied. Tevens is er voldoende alternatief en meer geschikt foerageergebied in de ruimere omgeving aanwezig zoals de Waddenzee zelf, waterpartijen, graslanden etc. Effecten op verandering in populatiedynamiek en bewuste verandering van soortensamenstelling zijn daarom ook uitgesloten.

Machines die gebruikt worden voor de sloop van de huidige bebouwing en de bouw van de nieuwe woningen kunnen zorgen voor een hogere stikstof depositie in het Natura 2000-gebied. Stikstofdepositie reikt slechts enkele kilometers rondom het plangebied. Stikstof kritische habitattypen waarbij effecten als

gevolg van stikstof depositie kunnen optreden liggen niet in de omgeving van het plangebied. Hierdoor zijn effecten als verzuring en vermesting door stikstof depositie op voorhand uit te sluiten.

3.1.4 Conclusie en vervolgstappen

Effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied de Waddenzee zijn op voorhand uit te sluiten. Nader toetsing is dan ook niet noodzakelijk.

3.2 Soortbescherming

3.2.1 Methode

Er is een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen tien jaar. Daarnaast is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- www.verspreidingsatlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.ravon.nl
- www.vlinderstichting.nl
- Arcadis (2017 & 2018), *Database met belangrijke vleermuisverblijfplaatsen in de provincie Groningen*. Arcadis Nederland B.V., Assen.
- Buro Bakker (2016), *Resultaten onderzoek waterspitsmuis Zwet Delfzijl*. Buro Bakker, Assen.

Het veldbezoek is uitgevoerd in de ochtend van 1 oktober 2019 door C.E. Onnes, adviseur ecologie bij Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren licht wisselvallig, half bewolkt, windkracht 4 en 8°C. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is nagegaan of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen. De bebouwing is van buitenaf beoordeeld. Onderzoek op zolderruimtes was niet mogelijk door het ontbreken van een ladder op het terrein.

3.2.2 Aanwezigheid beschermde soorten

In Tabel 1 is per soortgroep weergegeven of en zo ja, welke beschermde soorten mogelijk voorkomen binnen het plangebied, op basis van zowel het bureauonderzoek als veldbezoek.

Tabel 1: Voorkomen en functie leefgebied van beschermde soorten binnen het projectgebied per relevante soortgroep.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/ geschiktheid habitat	Conclusie
Flora	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied zijn geen beschermde flora soorten bekend (NDFF, 2018).	Beschermde soorten flora worden op basis van verspreidingsgegevens en/of het ontbreken van geschikt habitat uitgesloten
	<i>Veldbezoek</i> In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. De ruigte in het plangebied is voedselrijk en geschikt habitat voor beschermde soorten flora, welke doorgaans kritischere typen habitat voorkomen, ontbreekt.	
Algemene broedvogels	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving zijn veel verschillende broedvogels bekend (NDFF, 2018)	Algemene broedvogels kunnen tot broeden komen in het plangebied.
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemene broedvogels waargenomen zoals zwarte roodstaart, ekster, zwarte kraai, kokmeeuw, waterhoentje, wilde eend, koolmees etc. Gezien de tijd van het jaar, najaar, zijn er geen	

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/ geschiktheid habitat	Conclusie
	broedgevallen vastgesteld. Wel kan het plangebied in het broedseizoen (globaal van half maart t/m half juli) gebruikt worden door verschillende broedvogels, Deze kunnen broeden in bosschages, de ruigtes of bebouwing.	
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	<p><i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied zijn diverse vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bekend. Het gaat onder andere om huismus, gierzwaluw, buizerd, ransuil, roek, havik, sperwer, ooievaar en boomvalk. In het plangebied zijn geen nestplekken bekend van vogels met jaarrond beschermde nesten (NDFF, 2018). In de omgeving zijn wel nestplekken van roeken bekend in het parkje ten noorden van het plangebied (NDFF, 2018) en nestplekken van huismussen en gierzwaluwen in de nabijgelegen wijk Tuitbert (Arcadis 2017 & 2018).</p> <p><i>Veldbezoek</i> Roofvogels, uilen, roeken en ooievaars broeden in nesten in bomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten die mogelijk in gebruik kunnen zijn door roofvogels, uilen, roeken of ooievaar waargenomen in het plangebied of de directe omgeving.</p> <p>Gierzwaluwen broeden in verschillende gebouwen. Hierbij hebben gierzwaluwen een vrije valruimte nodig om zich te kunnen laten vallen. In de woningen in het plangebied zijn geen geschikte openingen voor nestplekken van gierzwaluwen waargenomen. Nestruimtes zijn of te klein of hebben geen vrije valruimte die de gierzwaluw nodig heeft om te kunnen uitvliegen. Nesten van gierzwaluwen kunnen op basis van het veldbezoek worden uitgesloten in het plangebied.</p> <p>Huismussen broeden in gebouwen, boerderijen, maneges, kinderboerderijen en andere vorm van menselijke bebouwing. Hierbij broeden huismussen onder dakpannen, in neststenen en in kieren en gaten in muren. Ook zijn nesten in nestkasten te vinden. De huismus is zeer honkvast en blijft het gehele jaar in de buurt van zijn eenmaal gekozen nest. Huismussen kunnen tot broeden komen in daken en/of achterliggende ruimtes van de aanwezige bebouwing in het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn enkele huismussenpaartjes waargenomen in het plangebied. Doordat het geen broedseizoen was konden geen nestplekken worden vastgesteld.</p>	In het plangebied kunnen huismussen tot broeden komen in daken van de aanwezige bebouwing.
Grondgebonden zoogdieren	<p><i>Bureauonderzoek</i> In het plangebied kunnen algemene grondgebonden zoogdieren voorkomen zoals algemene (spits)muizensoorten, bunzing, hermelijn, wezel, haas, konijn en egel. Tijdens een onderzoek naar waterspitsmuizen in 2016 zijn dwergmuis, bosmuis en veldmuis waargenomen (Buro Bakker, 2016). Voor deze algemene grondgebonden zoogdieren geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling.</p> <p>In de omgeving is tevens het voorkomen van waterspitsmuis bekend (NDFF, 2018). Deze is bij nader onderzoek in 2016 niet waargenomen in het plangebied (Buro Bakker, 2016). Onderzoek naar soorten van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming is doorgaans 5 jaar geldig tenzij het plangebied wezenlijk veranderd is waardoor onderzoeksgegevens niet meer van toepassing zouden kunnen zijn. Het plangebied heeft in de periode 2016 – 2018 veranderingen ondergaan. Enkele waterpartijen in het plangebied zijn gedempt waardoor het aantal geschikte waterpartijen in het plangebied afnam. Ten westen van het plangebied is een nieuwe waterpartij aangelegd. Hier is nu tevens sprake van potentieel geschikt leefgebied. Veranderingen in de omgeving die hebben kunnen leiden tot verandering van vestiging van waterspitsmuis in het plangebied zijn niet van toepassing. Hierdoor wordt niet verwacht dat resultaten van het nader</p>	In het plangebied komen mogelijk algemene grondgebonden zoogdieren voor zoals diverse algemene (spits)muizensoorten, kleine marterachtigen (hermelijn, wezel en bunzing), egel, konijnen en hazen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Wel geldt de zorgplicht. In het plangebied is geschikt habitat voor de waterspitsmuis aanwezig. De soort is doormiddel van nader onderzoek uitgesloten in 2016. Deze

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/ geschiktheid habitat	Conclusie
	<p>onderzoek veranderd zijn door de betreffende wijzigingen in het plangebied. Hiermee zijn de gegevens van het nader onderzoek geldig tot 2021.</p> <p>Ook is het voorkomen van eekhoorn en steenmarter bekend (beiden nationale soorten) (NDFF, 2018)</p> <p><i>Veldbezoek</i> De waterspitsmuis komt voor langs schoon, niet te voedselrijk, vrij stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. De waterspitsmuis komt alleen daar voor waar bodem bedekkende vegetatie aanwezig is en binnen een straal van 500 meter water te vinden is. De ruigte in het plangebied en nabijgelegen waterpartijen die grenzen aan het plangebied zijn geschikt als leefgebied voor de waterspitsmuis.</p> <p>De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, maar ook in volkomen bosloze gebieden. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van boerderijen en dorpen maar is tegenwoordig ook in grote steden te vinden. De steenmarter gebruikt groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen als foerageergebied. Het leefgebied van een steenmarter kan variëren van 80 tot 700 hectare. De steenmarter heeft tientallen verblijfplaatsen in zijn leefgebied die van wisselend belang zijn. Verblijfplaatsen zijn te vinden in dakruimtes, zolderruimtes, spouwmuren, takkenhopen, oude dassen- of vossenholten of boomholtes. In het plangebied zijn geen geschikte openingen gevonden die door steenmarter gebruikt zouden kunnen worden als toegang naar potentiële verblijfplaatsen. Ook andere mogelijkheden voor verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen in het plangebied. Wel kan de steenmarter het plangebied gebruiken als foerageergebied. Het plangebied betreft een zeer klein onderdeel van het gehele foerageergebied van steenmarters. Daarnaast is er voldoende alternatief geschikt foerageergebied in de omgeving van het plangebied aanwezig. Het plangebied betreft daardoor geen essentieel foerageergebied.</p> <p>De eekhoorn komt voor in bossen, parken en boomlanen in de omgeving van bos. In de randen van het plangebied zijn diverse bosschages aanwezig. Hier zijn echter geen verblijfplaatsen van eekhoorns (eekhoornnesten) aangetroffen. De bosschages liggen daarnaast redelijk geïsoleerd. Mogelijk gebruikt de eekhoorn de bosschages incidenteel als foerageergebied. Er is in de omgeving voldoende (geschikter) foerageergebied aanwezig zoals het park ten noorden van het plangebied.</p>	<p>onderzoeksgegevens zijn 5 jaar geldig. Indien werkzaamheden na 2021 starten, dient opnieuw nader onderzoek uitgevoerd te worden voor de waterspitsmuis. Verblijfplaatsen van steenmarter en eekhoorn kunnen aan de hand van het veldbezoek worden uitgesloten. Mogelijk gebruikten deze soorten het plangebied wel als foerageergebied. Het betreft hier geen essentieel foerageergebied. Het voorkomen van andere beschermde zoogdiersoorten kan op basis van verspreiding en/of habitat worden uitgesloten.</p>
Vleermuizen	<p><i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied zijn diverse vleermuissoorten bekend. Het gaat hierbij om gewone dwergvleermuis, gewone grootvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis (NDFF, 2018; Arcadis 2017 & 2018).</p> <p>In de wijk Tuitbert, welke ten westen van het plangebied ligt, zijn enkele kraamkolonies bekend van gewone dwergvleermuis en laatvlieger (Arcadis 2017 & 2018). Ook zijn hier enkele zomerverblijfplaatsen en balts- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis bekend (NDFF, 2017 & 2018).</p> <p>In het Eemskanaal zijn diverse data bekend van foeragerende en overvliegende gewone dwergvleermuizen, meervleermuizen, gewone grootvleermuizen, ruige dwergvleermuis waargenomen (NDFF, 2018).</p> <p><i>Veldbezoek</i> Het plangebied kan verschillende functies hebben voor vleermuizen.</p>	<p>De bebouwing in het plangebied kan gebruikt worden als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Verblijfplaatsen voor boombewonende soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten door het ontbreken van geschikte boomholtes in het plangebied.</p> <p>Mogelijk wordt het plangebied gebruikt als</p>

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/ geschiktheid habitat	Conclusie
	<p>Hieronder wordt dit per functie uitgewerkt.</p> <p>Verblijfplaatsen: Vleermuizen verblijven in gebouwen (o.a. gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis), in boomholtes (o.a. rosse vleermuis) of in beide (o.a. ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis). Verblijfplaatsen in gebouwen kunnen zich bevinden in dakruimtes, spouwruimtes, zolderruimtes, kelderruimtes en achter gevelbetimmering.</p> <p>Boomholtes welke geschikt zijn voor vleermuizen ontbreken bij bomen in het plangebied. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten kunnen aan de hand van het veldbezoek worden uitgesloten.</p> <p>In de bebouwing in het plangebied zijn diverse openingen die door vleermuizen gebruikt kunnen worden. Het gaat hier dan om loszittende betimmering, bollende gevelbetimmering (op enkele plekken) gaten in de muur en openingen langs dakranden. Hierdoor zijn de aanwezige bebouwing geschikt voor gebouwbewonende soorten.</p> <p>Foerageergebied: Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuissoorten. Met name het westelijk deel van het plangebied en bosschages rondom de bebouwing zijn geschikt als foerageergebied. In de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied zoals de bosschages en waterpartijen tussen het plangebied en Tuitbert, het park ten noorden van het plangebied, diverse waterpartijen in de omgeving en het Eemskanaal en Oude Eemskanaal. Hierdoor betreft het plangebied geen essentieel foerageergebied.</p> <p>Vliegroutes: Het plangebied kan een functie hebben als verbinding tussen verblijfplaatsen in Delfzijl en foerageergebieden in de omgeving zoals het Eemskanaal en Oude Eemskanaal. Met name lijnvormige elementen zoals de bosschages aan de oost- en zuidkant van het plangebied en bosschages tussen het plangebied en Tuitbert kunnen gebruikt worden door vleermuizen als vliegroute.</p>	<p>foerageergebied. Er is in de directe omgeving voldoende alternatief foerageergebied aanwezig waardoor het plangebied geen essentieel foerageergebied betreft.</p> <p>Mogelijk worden lijnvormige elementen in het plangebied als vliegroute gebruikt tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden in de omgeving van het plangebied. Het gaat hier dan met name om bosschages in het oosten en zuiden van het plangebied en bosschages tussen het plangebied en Tuitbert.</p>
<p>Reptielen</p>	<p><i>Bureauonderzoek</i> In de (wijde) omgeving van Delfzijl zijn geen beschermde soorten reptielen voorgekomen (NDFF, 2018, Verspreidingsatlats.nl, 2018, RAVON, 2018). Beschermde reptielen komen niet voor in dit deel van Groningen (RAVON, 2018, Verspreidingsatlats.nl, 2018)</p> <p><i>Veldbezoek</i> In het plangebied ontbreekt geschikt habitat voor de meeste soorten reptielen (dit zijn doorgaans heideterreinen, vennetjes, hoogveen- en laagveengebieden). Wel is er geschikt habitat voor de ringslang aanwezig in de ruigte. Deze soort komt echter niet voor in de wijde omgeving van Delfzijl (RAVON, 2018).</p>	<p>Aanwezigheid van beschermde reptielen kan op basis van habitat en verspreidingsgegevens worden uitgesloten.</p>
<p>Amfibieën</p>	<p><i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied is het voorkomen van algemene soorten zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad, kleine watersalamander (NDFF, 2018). Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.</p> <p>Het voorkomen van zwaarder beschermde soorten in de omgeving van het plangebied is niet bekend (NDFF, 2018, Verspreidingsatlas 2018, RAVON 2018).</p> <p><i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn bruine kikker en bastaard kikker vastgesteld</p>	<p>In het plangebied komen algemene amfibieën voor. Voor deze soorten geldt een vrijstelling.</p> <p>Zwaarder beschermde amfibieën kunnen op basis van habitat en/of verspreiding worden uitgesloten.</p>

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/ geschiktheid habitat	Conclusie
	<p>rondom sloten langs het plangebied. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.</p> <p>De ruigte begroeiing in combinatie met de waterpartij ten westen van het plangebied is mogelijk geschikt als habitat voor de poelkikker en de heikikker. Deze soorten komen echter niet voor in de omgeving van Delfzijl (NDFF, 2018, RAVON 2018). Deze soorten kunnen op basis van verspreiding worden uitgesloten in het plangebied</p> <p>Habitat voor andere beschermde amfibieën ontbreekt in het plangebied. Deze soorten kunnen op basis van habitat en verspreiding worden uitgesloten.</p>	
Vissen	<p><i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van Delfzijl zijn geen waarnemingen van beschermde soorten vissen bekend (NDFF, 2018; RAVON, 2018).</p> <p><i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vissoorten aangetroffen. Wel is de tiendoornige stekelbaars aangetroffen. Deze is niet beschermd in de Wet natuurbescherming. Wel geldt de zorgplicht. Geschikt habitat voor beschermde soorten vis in watergangen en waterpartijen aan de randen van het plangebied ontbreekt.</p>	Beschermde soorten vissen kunnen op basis van habitat en verspreidingsgegevens worden uitgesloten.
Overige soorten	<p><i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied is het voorkomen van beschermde soorten ongewervelden niet bekend (NDFF, 2018)</p> <p><i>Veldbezoek</i> Er is geen geschikt habitat aangetroffen van beschermde soorten ongewervelden in het plangebied of de directe omgeving</p>	Beschermde soorten ongewervelden kunnen op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens worden uitgesloten.

3.2.3 Effectbeschrijving

In de onderstaande tabel is per soortgroep voor de (mogelijk) aanwezige soorten, op basis van de conclusie in de vorige paragraaf, een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen zoals beschreven in hoofdstuk 2.

Tabel 2: Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden.

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
Algemene grondgebonden zoogdieren	Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen algemene grondgebonden zoogdieren gedood worden en kunnen voortplantingsplaatsen, rustplaatsen vernield en of beschadigd worden. Ook kan er verstoring optreden	Nee, voor deze soorten geldt een vrijstelling. Wel geldt de zorgplicht
Vleermuizen	Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen mogelijke verblijfplaatsen in het plangebied vernietigd worden. Hierbij kunnen vleermuizen verstoord worden of gedood worden. Ook kunnen verblijfplaatsen in de omgeving vernietigd worden doordat vliegroutes welke mogelijk door het plangebied lopen verdwijnen.	Ja
Algemene broedvogels	Indien werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd kunnen nesten en eieren van (algemene) broedvogels vernietigd worden. Ook treedt er verstoring op voor (algemene) broedvogels en kunnen broedende en/of jonge vogels gedood worden.	Ja
Huismus	Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen mogelijke nesten/eieren en rustplaatsen van de huismus vernietigd worden. Ook kan er verstoring optreden en kunnen broedende of jonge dieren gedood worden.	Ja
Algemene amfibieën	Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen algemene grondgebonden amfibieën gedood worden en kunnen voortplantingsplaatsen, rustplaatsen vernield en of beschadigd worden. Ook kan er verstoring optreden	Nee, voor deze soorten geldt een vrijstelling. Wel geldt de zorgplicht

3.2.4 Toetsing

3.2.4.1 Beschermingscategorieën relevante soorten

In onderstaande tabel is per soort/soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort:

Tabel 3: Beschermingscategorie van de relevante soorten.

Beschermingscategorie	Soort/ soortgroep
Vogelrichtlijnsoorten	Algemene broedvogels, huismus
Habitatrichtlijnsoorten	Vleermuizen
Andere soorten zonder vrijstelling	N.v.t.
Andere soorten met vrijstelling	Algemene amfibieën & algemene grondgebonden zoogdieren

Er geldt binnen de provincie Groningen een vrijstelling voor de binnen het plangebied algemeen voorkomende soorten zoogdieren en amfibieën. Deze zijn hieronder daarom niet meegenomen. Voor deze soorten geldt de zorgplicht, zie verder in paragraaf 3.2.4.3.

3.2.4.2 Overtreding verbodsbepalingen

In de onderstaande tabellen is per soort of soortgroep op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden. Daarbij is geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen. Op basis van de uitkomst van deze toetsing is bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen nodig zijn. Deze zijn beschreven in de volgende paragraaf.

Tabel 4: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Algemene broedvogels	X	X		X	Het uitvoeren van sloop en bouwwerkzaamheden in het broedseizoen.
Huisumus	X	X		X	Het slopen van bestaande bebouwing

Verbodsbepalingen:
 Lid 1: te doden of te vangen;
 Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
 Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;
 Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.

Indien werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd kunnen broedende vogels of vogels met jongen verstoord worden, waardoor nesten, eieren en/of jongen verloren gaan. Ook kunnen nesten met daarin broedende vogels, eieren of jongen beschadigd worden met de dood van betreffende vogels tot gevolg.

Door de sloop van de bestaande gebouwen kunnen nesten en nestplaatsen van huismussen in de bebouwing vernietigd worden. Deze nestplaatsen zijn jaarrond beschermd in de Wet natuurbescherming. Ook kunnen bij sloopwerkzaamheden vogels, nesten, eieren en jongen vernietigd worden indien deze ten tijde van de sloop aanwezig zijn.

Tabel 5: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn.

Soort	Lid 1 5	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Vleermuizen	X	X		X	Het slopen van bestaande bebouwing, het ongeschikt maken van mogelijke vliegroutes door kap bomen en/of aanbrengen verlichting in het plangebied

Verbodsbepalingen:
 Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen;
 Lid 2: opzettelijk te verstoren;
 Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
 Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
 Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Als gevolg van de voorgenomen sloop van de aanwezige bebouwing in het plangebied kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan. Tevens kunnen vleermuizen, indien verblijfplaatsen gebruikt worden ten tijde van de sloop, gedood en/of beschadigd worden tijdens de werkzaamheden.

Indien bij het aanbrengen van verlichting en de kap van bomen langs de randen van het plangebied geen rekening gehouden wordt met vleermuizen kunnen vliegroutes tussen Delfzijl en het (oude)Eemskanaal verstoord worden waardoor verblijfplaatsen in de omgeving ongeschikt kunnen worden.

3.2.4.3 Mitigerende maatregelen en zorgplicht

In deze paragraaf zijn de mitigerende maatregelen beschreven die noodzakelijk zijn om overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen. Het toepassen van deze maatregelen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is niet vrijblijvend. Verder zijn ook nadere maatregelen noodzakelijk om tegemoet te komen aan de zorgplicht.

Mitigerende maatregelen

Met onderstaande maatregelen wordt overtreding van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming voorkomen ten aanzien van algemene broedvogels.

Algemene broedvogels:

- Werken buiten het broedseizoen, het broedseizoen loopt doorgaans tussen 15 maart en 1 juli, echter kunnen soorten ook buiten deze periode starten met broeden. Actieve nesten zijn dan nog steeds beschermd.
- Indien werkzaamheden uitgevoerd moeten worden in het broedseizoen dient het plangebied voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden zodat vogels niet te broeden komen in het plangebied. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient een ecooloog te controleren of er geen vogels broeden in het plangebied.

Zorgplicht

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige planten en dieren moet worden omgegaan. Daarom moeten de volgende maatregelen genomen worden:

- Maai voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het werkgebied kort. Hierdoor wordt het voor grondgebonden zoogdieren en amfibieën minder aantrekkelijk om te verblijven in deze zone tijdens aanleg. Werk bij het maaien één richting op en maai richting de westkant van het plangebied. Op deze manier kunnen soorten fauna vluchten richting het deel van het park dat behouden blijft.
- Voer de werkzaamheden rustig uit en in één richting van het water af. Op deze manier zijn dieren in de gelegenheid om te vluchten naar andere leefgebieden en worden ze niet het water ingejaagd zodat ze verdrinken.

3.2.5 Conclusie en vervolgstappen

In het plangebied is mogelijk sprake van nesten van (algemene) broedvogels, nesten van huismus en verblijfplaatsen van vleermuizen. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten optreden als het doden, verstoren en/of vernietigen van verblijfplaatsen. Hierdoor is mogelijk sprake van overtreding van verbodsbepaling van artikel 3.1 en 3.5 van de Wet natuurbescherming.

Overtredingen ten aanzien van algemene broedvogels (artikel 3.1) kan voorkomen worden door het nemen van mitigerende maatregelen (zie §3.2.4.3).

Voor de huismus, waarvan nesten jaarrond beschermd zijn, en voor vleermuizen is overtreding op verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming mogelijk niet op voorhand te voorkomen doormiddel van mitigerende maatregelen. Hierdoor is vervolgonderzoek naar huismus en vleermuizen noodzakelijk. Dit onderzoek bestaat uit:

Huismuis:

- 2 veldbezoeken in de periode 1 april – 15 mei
- Tussen deze rondes dient minimaal 10 dagen te zitten

Vleermuizen:

- 3 veldbezoeken in de periode 15 mei t/m 15 juli
- 2 veldbezoeken in de periode 15 augustus t/m 1 oktober
- Tussen deze veldbezoeken dient minimaal 10 dagen te zitten
- Het onderzoeksgebied moet tijdens het veldbezoek overzien te zijn. Dit betekent dat het plangebied mogelijk moet worden opgedeeld in meerdere onderzoeksgebieden.

Indien uit dit nader onderzoek blijkt dat overtreding op verbodsbepalingen niet te voorkomen zijn, dient een ontheffing Wet natuurbescherming aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag, de Provincie Groningen. Een ontheffingsaanvraag duurt 13 weken en kan door het bevoegd gezag eenmalig verlengd worden met een periode van 7 weken. Het verkrijgen van een ontheffing is alleen mogelijk als:

- Er geen andere bevredigende oplossing is, indien deze er niet is dient dit onderbouwd te worden;
- Er geen sprake is van afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding;
- De ontheffing kan alleen worden verleend in een bij de wet genoemd belang (zie Bijlage A)

4 NATUURNETWERK NEDERLAND

4.1 Methode

Op basis van de ligging van het plangebied ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland (NNN) en daarnaast de aard van de ingreep, is door bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van significant negatieve effecten als gevolg van het voornemen.

4.2 Ligging

Het plangebied is niet gelegen in de NNN en grenst tevens ook niet aan NNN-gebieden. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied betreft een park in Delfzijl dat op 300 meter ten noorden van het plangebied ligt.

4.3 Effecten

De werkzaamheden zijn lokaal van aard. Gezien de ligging kunnen negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN uitgesloten worden.

4.4 Conclusie

Het plangebied is niet gelegen in NNN-gebied en grenst tevens niet aan NNN-gebied. De werkzaamheden zijn lokaal van aard waardoor geen sprake is van effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebieden. Hierdoor is verdere toetsing en het aanvragen van vergunningen niet noodzakelijk.

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING

Gebiedsbescherming

Algemeen

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn aangewezen/ aangemeld. De Europese Unie heeft deze twee richtlijnen vastgesteld die moeten zorgdragen voor de bescherming van de belangrijkste Europese natuurwaarden: de Vogelrichtlijn uit 1979 en de Habitatrichtlijn uit 1992. Hoewel het om twee afzonderlijke richtlijnen gaat, worden ze vanwege hun overeenkomsten vaak in één adem genoemd. Men spreekt dan over de 'Vogel- en Habitatrichtlijn'. De Europese Unie heeft alle Vogel- en Habitatrichtlijngebieden ondergebracht in een samenhangend netwerk 'Natura 2000'.

Bij de bescherming van Natura 2000-gebieden staan de habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en kwalificerende vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden centraal.

De wet biedt verschillende instrumenten om deze instandhoudingsdoelstellingen te realiseren:

- Het treffen van instandhoudingsmaatregelen.
- Het treffen van passende maatregelen om te voorkomen dat de kwaliteit van habitats verslechterd of soorten verstoord worden.
- Beoordelingsplicht voor plannen, projecten en andere handelingen die kunnen leiden tot (significante) verslechtering of significante verstoring van Natura 2000-gebieden. Voor projecten en andere handelingen geldt daartoe een vergunningplicht.

Het is verboden zonder vergunning een project uit te voeren dat -gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstoring effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (art 2.7 lid 2). Wanneer het een project betreft dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een gebied, en dat afzonderlijk of in cumulatie significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, wordt de vergunning niet verleend nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast (art 2.7 lid 3 onder a en art 2.8 lid 1). Een uitzondering is een project dat een herhaling of voortzetting is van een ander project, of deel uitmaakt van een ander plan, waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens op inzichten op kan leveren (art 2.8 lid 2).

De vergunning voor een project wordt alleen verleend wanneer zeker is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast en de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar worden gebracht, dit geldt ook voor externe werking¹. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de ADC-toets) (art 2.8 lid 4).

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in standhouden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (uitgezonderd vogels) op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop de richtlijn van toepassing is. De richtlijn onderscheidt daarbij te beschermen gebieden en te beschermen soorten.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn bestaat uit een lijst van zeldzame of bedreigde vogelsoorten. De leefgebieden en belangrijke overwinteringsgebieden voor deze soorten worden aangewezen als speciale beschermingszones (Vogelrichtlijngebieden).

¹ De nadelige invloed van activiteiten buiten een Natura 2000-gebied op natuurwaarden binnen het Natura 2000-gebied.

Soortbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)).

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1)
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2)
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3)

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de soorten van de Habitatrichtlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen ([art 3.5 lid 5](#)).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen ([art 3.10 lid 1 onder a](#)) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.10 lid 1 onder b](#)). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen ([art 3.10 lid 1 onder c](#)).

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragcode ([art. 3.31 lid 1](#)). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermten, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen ([art 3.3 lid 2-4](#); [3.8 lid 2-5](#), [3.10 lid 2](#)). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De provincie Groningen heeft een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten;

Zoogdieren

- Aardmuis
- Bosmuis
- Bunzing
- Dwergmuis
- Dwergspitsmuis
- Egel
- Gewone bosspitsmuis
- Haas
- Hermelijn
- Huisspitsmuis
- Konijn
- Ondergrondse woelmuis
- Ree
- Rosse woelmuis

- Tweekleurige bosspitsmuis
- Veldmuis
- Vos
- Wezel
- Woelrat

Amfibieën

- Bastaardkikker
- Bruine kikker
- Gewone pad
- Kleine watersalamander
- Meerkikker

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden ([art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2](#)). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor [soorten van de Vogelrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.3 lid 4](#)):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor [soorten van de Habitatrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.8 lid 5](#)):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de **andere beschermde soorten**, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: (**art 3.10 lid 2**):

1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
2. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
3. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
4. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
5. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
6. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
7. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang.

BIJLAGE B WETTELIJK KADER NNN

Verordening

In afdeling 2.22 Natuurnetwerk Nederland van de Omgevingsverordening (hierna: verordening) van Groningen geeft de provincie invulling aan de verplichtingen die op rijksniveau zijn gesteld.

Ligging NNN

De NNN-gebieden staan vastgelegd en weergegeven op kaart 6 van de verordening.

Beschermingsregime

Een bestemmingsplan mag niet de bestemming of regels voor het gebruik van NNN-gronden wijzigen wanneer deze wijzigingen leiden tot verkleining van het NNN-oppervlakte of tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden. Onder deze wezenlijke kenmerken en waarden vallen tevens de potentiële kenmerken en waarden (art. 2.45.1, eerste lid verordening).

Nee, tenzij

Van het bovenstaande beschermingsregime mag worden afgeweken wanneer (art. 2.45.1 verordening):

- a. het gaat om een wijziging van groot openbaar belang; en
 - er geen alternatieven zijn, en
 - de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt, terwijl de overblijvende effecten gelijkwaardig (in termen van areaal, kwaliteit en samenhang) worden gecompenseerd, of
- b. de ingreep kleinschalig van aard is, en
 - schade als gevolg van de ingreep zoveel mogelijk wordt voorkomen, en
 - resterende schade volledig wordt gecompenseerd, en
 - er nettowinst optreedt voor de belangrijke kenmerken en waarden in termen van areaal, kwaliteit en samenhang.

Het 'nee, tenzij-principe' is niet van toepassing op gronden (NNN-natuurgebieden) die deel uitmaken van een agrarisch bouwperceel of op activiteiten die deel uitmaken van een normale agrarische bedrijfsvoering, als landbouw de hoofdfunctie is (art. 2.45.1, vierde lid verordening).

Wanneer een bestemmingsplan betrekking heeft op NNN-beheergebieden, dan mogen deze geen wijziging van bestemming of wijziging van de regels bevatten voor het gebruik van de grond, wanneer;

- deze leidt tot verkleining van oppervlakte van de NNN-gronden, of
- tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gronden (art. 2.45.2, eerste lid verordening).

Deze bepaling is niet van toepassing op gronden (NNN-beheergebieden) die deel uitmaken van een agrarisch bouwperceel of op activiteiten die deel uitmaken van een normale agrarische bedrijfsvoering, indien landbouw de hoofdfunctie is (art. 2.45.2, derde lid verordening).

Compensatie

Een bestemmingsplan (betrekking op NNN-natuurgebieden) dat voorziet in een herziening bevat een verantwoording over de aard en omvang van de effect beperkende- en compenserende maatregelen, de begrenzing van het compensatiegebied, en de manier waarop de compensatie duurzaam is verzekerd (art. 2.45.1, derde lid verordening). Aangezien er niet specifiek geregeld is hoe moet worden gecompenseerd, dient men terug te vallen op de regels van het beleidskader van het rijk en provincies, namelijk 'Spelregels EHS'.

Wanneer een bestemmingsplan dat betrekking heeft op NNN-beheergebieden of NNN-aanpassingsgebieden voorziet in een wijziging van de bestemming en regels die gecompenseerd moeten worden, bevat de toelichting van het bestemmingsplan een verantwoording hiervan. Daarbij moet de aard en omvang van de effect beperkende- of compenserende maatregelen, de begrenzing van het compensatiegebied, en over de manier waarop de compensatie duurzaam is verzekerd worden behandeld (art. 2.45.2, tweede lid verordening).

Saldobenadering

De verordening geeft niet expliciet weer wanneer saldobenadering toegepast kan worden. Wanneer mogelijk sprake is van saldobenadering dient men terug te vallen op het beleidskader van het rijk en provincies, namelijk 'Spelregels EHS'.³²

Herbegrenzing

GS is bevoegd de begrenzing van de NNN-gebieden en NNN-beheergebieden te wijzigen, wanneer dit een verbetering van de samenhang of planologische inpassing van het NNN met zich meebrengt. Voorwaarde is dat de wezenlijke kenmerken en waarden behouden blijven en de oppervlakte van het NNN ten minste gelijk blijft (art. 2.45.3, sub a verordening).

GS is tevens bevoegd de begrenzing van de NNN-gebieden te wijzigen wanneer het een kleinschalige ontwikkeling betreft. Wanneer sprake is van een kleinschalige ontwikkeling dient per geval bekeken te worden. Wel moet de aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden beperkt zijn, de ontwikkeling per saldo zorgen voor een versterking van deze wezenlijke kenmerken en waarden én de oppervlakte van het NNN ten minste gelijk blijft (art. 2.45.3, sub b verordening).

Externe werking

De NNN-bepalingen van de verordening bevatten geen externe werking. Dit betekent dat wanneer buiten het NNN ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden, deze niet getoetst worden aan de betreffende bepalingen van de verordening.

Wezenlijke kenmerken en waarden

Bijlage 2 van de verordening geeft invulling aan de verplichting uit het BARRO. In het NBP (beheertypen- en ambitiekaart) staan de wezenlijke kenmerken en waarden uitgewerkt voor het NNN. De actuele situatie wordt aangegeven op de 'beheertypekaart' en de gewenste eindsituatie wordt weergegeven in de 'ambitiekaart'.

De ambitie- en beheertypenkaart kan geraadpleegd worden via;

<http://kaarten.provinciegroningen.nl/viewer/app/natuurbeheerplan2017>

Het natuurbeheerplan kan geraadpleegd worden via;

<https://www.provinciegroningen.nl/beleid/natuur-en-landschap/natuurnetwerk-nederland/ontwikkelen-van-nieuwe-natuurgebieden/>

COLOFON

QUICKSCAN NATUURWETGEVING
HERONTWIKKELING ZWET 40 DELFZIJL

KLANT

Centraal Orgaan opvang Asielzoekers

AUTEUR

C.E. Onnes Msc

PROJECTNUMMER

C05058.000266.1200

ONZE REFERENTIE

079654431 0.8

DATUM

8 februari 2019

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com